

Найчастіше всього ми вдавалися до **об'єднання речень**. Так у прикладі: *Fanella envied the younger people. They had so few worries* // *Фанелла заздрила молодим людям, бо у них не було турбот*, використано об'єднання речень та додавання сполучника *бо*, щоб показати причинно-наслідкові зв'язки.

Під час перекладу уривку роману Пенні Хенкок «A Love for Life» нами були використані такі граматичні трансформації як інверсія на словотвірному рівні; категорійні та частиномовні заміни на морфологічному рівні; заміна слова словосполучою, додавання, вилучення та перестановка мовних одиниць і конструкцій, об'єднання речень на синтаксичному рівні. Необхідність зазначених трансформацій переважно обумовлена розбіжністю граматичної будови англійської та української мов та необхідністю додаткового пояснення причинно-наслідкових зв'язків, що дозволяє зробити смисл перекладу більш зрозумілим читачеві.

Список використаних джерел

1. Литвин І. М. Перекладознавство. Черкаси: Ю. А. Чабаненко, 2018. 240 с.
2. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Черкаси: Ю. А. Чабаненко, 2012. 488 с.
3. Hancock P. A Love for Life. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 112 p.

Олена Максимчук

ОСОБЛИВОСТІ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В ІНТЕРНЕТ ПРОСТОРИ

Проблема формування та функціонування гендерних стереотипів на даний момент часу є активно обговорюваною, особливо, під час процесу глобальних трансформаційних змін в українському суспільстві. Активні соціальні перетворення, що сьогодні відбуваються, значно змінюють життєві стереотипи, ідейні конструкції та соціальні засади, змінюються та трансформуються і гендерні стереотипи особистості Цінності та умови функціонування традиційного патріархального ладу здебільшого детермінують гендерні стереотипи, що в першу чергу сприяють обмеженню прав та можливостей жінок. Актуальність теми полягає не тільки в її важливості, а й в слабкій вивченості гендерних стереотипів на прикладах Інтернету, які належать до різновиду електронного побутового дискурсу.

Дослідженням мотивації інтернет-користувачів та користувачів соціальних мереж, їх вплив на соціалізацію та формування особистості займались науковці А. Голдберг, Ю. Данько Є. Акімова, Ю. Бабаєва,

О. Белінська, А. Войскунський, Д. Грінфілд, О. Філатова, К. Янг, А. Жичкина, Є. Крилов, О. Камінська, С. Архипова, займались вивченням особливостей психології комунікації у віртуальному інтернет просторі.

У медійній інтернет сфері в Україні, як і в усьому світі, репрезентуються гендерні стереотипи, есплікується гендерна асиметрія. Тут не тільки відображаються погляди, уявлення і стереотипи, але також відбувається латентна, якісно замаскована маніпуляція свідомістю споживачів інформації. Відповідно до усталених у нашому суспільстві стереотипів, жінкам приписується менша цінність, ніж чоловікам. Гендерні стереотипи діють як специфічні гендерні схеми, що допомагають усвідомленню і сприйняттю людини стереотипно, запам'ятовуючи та інтерпретуючи її образ, людини, відповідно до сформованих у неї уявлень про маскулінне та фемінне [4].

Гендер включає в себе певний тип ментальності та тип соціальної поведінки, а також різні форми комунікацій і позиціонування себе в соціокомунікативному просторі. Стосовно походження гендерних стереотипів, то в цьому питанні вчені розходяться в поглядах. Дехто з них вважає, що гендерні стереотипи засвоюються та конструюються через систему соціалізації, дехто – через систему розподілу праці та культурні норми; відповідно до цього існують різні теорії стосовно їх формування, які ми і спробуємо розглянути в даному підрозділі [4].

Розглядаючи медійний гендерний дискурс, ми можемо говорити про нього, як про систему гендерних образів та символів, що сформована під впливом суспільних поглядів, про роль чоловіка та жінки в соціумі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що цілі комунікації соціальні і перебувають під впливом суспільства. Електронна комунікація, як відомо, це різновид масової комунікації, процес якої відбувається за допомогою комп'ютера. Багато вчених говорять про позитивні і негативні сторони впливу Інтернету на наше спілкування, мислення і мову [1, с. 151].

Вивчення гендерної специфіки Інтернет спілкування здійснено Л. Ф. Компанцевою у роботах «Гендерні основи Інтернет-комунікації в пострадянському просторі» [8, с. 89]. Робота Л. Ф. Компанцевої є аналізом гендерних основ російськомовного Інтернету з погляду дискурсивних практик. Вона аналізує гендерну компоненту мовної віртуальної особистості на матеріалі асоціативного тезауруса чоловіків і жінок, складеного на основі даних мережі. Один з основних висновків цієї роботи говорить про виникнення нової комунікативної спільноти, де віртуальне спілкування буде ґрунтуватися не на принципах конфронтації маскулінного і фемінного типів дискурсу, а на їх толерантності і взаємодії. На прикладі чатів Л. Ф. Компанцева показала, що саме жіночій комунікації притаманні емпатія і прихований комплімент, жінки і чоловіки «... відпрацьовують в Інтернеті моделі поведінки, які їм не властиві, але були б бажаними в реальному житті. Невпевненість у собі, незадоволення собою, занижена самооцінка, бажання вирватися з екзистенціального і соціального

вакууму – ось ті причини, які слугують основою формування нового Інтернет образу та Інтернет-поведінки» [5, с. 40].

В Інтернеті існує величезна кількість інтернет-контенту, який ділиться на жіночий, чоловічий і загальний. На жіночих інтернет-каналах беруть участь сотні тисяч осіб. Здебільшого тут обговорюються теми, безпосередньо пов'язані зі стереотипними уявленнями про смаки, інтереси і ролі жінок в реальному житті суспільства. Це канали про чоловіків, кохання, жіночу дружбу, весілля, вагітність і пологи, дітей і материнство, жіноче здоров'я, моду, стиль, шопінг тощо. Інтернет-канали для чоловіків стосуються стереотипних уявлень про діяльність та інтереси сильної статі: спорт, чоловічі хобі, автомобільні новинки, робота і кар'єра, комп'ютери, суспільство і політика. Основний гендерний стереотип, який акцентується в чоловічих коментарях, це жінка як сексуальний об'єкт. У жіночих і в загальних коментарях жінці насамперед присуджують роль матері і дружини. Деякі жінки високо оцінюють власну професійну діяльність і незалежність [5, с. 41].

Таким чином, аналіз гендерних стереотипів у віртуальній реальності дозволяє зробити висновки, що у мові інтернет-спілкування можна відзначити явне переважання тем, присвячених особистому та інтимному життю людини. Тематика праці, професійної діяльності, виробничих успіхів залишається незатребуваною. Однаковою є частота вживання лексем «чоловік» і «жінка» у мові Інтернет користувачів. Важливо відзначити інтерес жінок до професійної діяльності. Для осіб усіх статей притаманна досить висока частотність лексем, що позначають родинні взаємини, що свідчить про значущість сімейних цінностей. Тож гендерні стереотипи суспільному інтернет-дискурсі прямо перегукуються з реальним життям людей, які переносять свої думки та емоції у віртуальний світ.

Феномен Інтернету і соціальних мереж та їх вивчення з кожним роком привертають увагу дедалі більшої кількості науковців: психологів, соціологів, політологів, лінгвістів. Виникнення Інтернету суттєво змінило традиційні уявлення про суспільство і його зв'язки: «електронна павутина» охоплює найрізноманітніші соціальні групи, під її впливом відбуваються істотні зміни в соціальній, політичній, економічній, правовій та професійній сферах життєдіяльності суспільства [5 с. 42]. У зв'язку з цим у зарубіжних країнах швидко розвиваються наукові дослідження цього феномену та його впливів на людину, які отримали статус самостійного дослідницького напрямку. На сучасному етапі соціологічний погляд на проблему появи нового комунікаційного середовища – віртуальних соціальних мереж недостатньо розвинений і теоретично обґрунтований. Можна сміливо стверджувати, що парадигма гуманітарних знань ХХ–ХХІ століть є антропоцентричною. Тобто, у цій парадигмі основна дослідницька увага прикута до людини і до різних її характеристик (в тому числі і гендерних). Саме гендерні аспекти Інтернет-комунікацій і аналіз гендерних відносин у соціальних мережах, особливості конструювання

віртуальної ідентичності стають вкрай затребуваними [5, с. 43].

Гендерні стереотипи, які пропагують в інтернет просторі та соціальних мережах, активно впроваджуються в свідомість споживачів, яким нав'язуються певні соціально схвалювані ролі. Як правило, для жінки це хазяйновитість, краса і сексуальність, доглянутість, недостатня компетенція в певних питаннях, здатність прислухатися до думки чоловіка і подруги. Чоловік постає у образі успішного бізнесмена на дорогому автомобілі і в хорошому костюмі, спортсмена з відмінним тілом, який веде здоровий спосіб життя, майстерного спокусника в оточенні жінок, «тусовщика». Таким чином, можемо зробити висновок про важливу роль соціальних мереж у формуванні та становленні гендерних стереотипів.

Таким чином, ми розглянули обливості формування гендерних стереотипів у інтернет просторі та фактори, що на них впливають. Робимо висновок, про те, що гендерні стереотипи у суспільному інтернет-дискурсі прямо перегукуються з реальним життям людей, які переносять свої думки та емоції у віртуальний світ. Наголошено, що пізнавальний компонент діяльності людини у мережі Інтернет дає можливість пошуку та засвоєння інформації, яка розміщена на веб-сайтах, метою якої є розширення, поглиблення, уточнення власного уявлення про світ, реальну та віртуальну дійсність.

Список використаних джерел

1. Безбогова М. С. Соціальні мережі як фактор формування соціальних установок сучасної молоді: дис. канд. псих. наук: 19.00.05 / Безбогова М. С., 2016. – 222 с.
2. Гендерні відмінності і прагнення до самоактуалізації. URL: <https://zu.edu.ua/spf/pdf/Gender1/gn3.pdf>
3. Гендерні стереотипи та уявлення про гендерну дискримінацію користувачів України. URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/26817/MU_18_4_3.pdf?sequence=1&isAllowed=y
4. Гендерні стереотипи, або чого очікує суспільство від чоловіків та жінок. URL: <http://gender.at.ua/publ> [19/12/09; 12:37].
5. Гірняк О. Гендерні стереотипи у медійному інтернет-дискурсі. Львівський філологічний часопис – 2020 – № 8, С. 40–45.
6. Горошко О. І. Становлення інформаційного суспільства як фактор трансформації гендерного дискурсу // Вісник Міжнародного Слов'янського університету : український науково-теоретичний журнал. Ювілейний випуск. – Харків, 2008. – С. 6–11. – (Соціологічні науки ; Т. 11, № 1).
7. Карєпова О. Вплив гендерних стереотипів на сприйняття в сучасному суспільстві. URL: <http://psyfactor.org/lybr74.htm>
8. Пелещишин А. М. Гендерні та вікові відмінності мови у Інтернет комунікації / А. М. Пелещишин, С. С. Федущко // Людина. Комп'ютер. Комунікація : збірник наукових праць. – Львів : Вид-во НУ «ЛП», 2018. – С. 88–90.